

Trafikverket
trafikverket@trafikverket.se

Miljökonsekvensbeskrivning tillhörande vägplan för väg 136, Ottenby-Borgholm, delen förbi Rälla-Ekerum

Med hänvisning till handlingar daterade 2019-10-28, ärendenummer TRV 2017/15341.

Beslut

Lännsstyrelsen beslutar att *godkänna* den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som upprättats för vägplan 136, Ottenby-Borgholm, delen Rälla Ekerum.

Ärendet

Trafikverket har anhållit om Lännsstyrelsen godkännande av MKB tillhörande vägplan för rubricerat projekt enligt 16 b § väglagen och 6 kap 9 § miljöbalken, inkommen till den 28 oktober 2019.

Lännsstyrelsens synpunkter

Trafikverket behöver söka dispens från artskyddsförordningen och eventuellt Natura 2000-tillstånd om ekarna NO18 och 19 fälls eller allvarligt skadas vid t.ex. schaktning utan tillräckliga skyddsåtgärder. Trafikverket kallar Lännsstyrelsen till samråd om denna bedömning.

Naturvård

Läget för de båda fridlysta och på art- och habitatdirektivet listade arterna större ekbock och läderbagge och en väldigt stor mängd andra hotade arter knutna till gamla stora ekar är fortsatt akut i Halltorps hage. Lännsstyrelsen bedömer att de två aktuella ekarna är av stor vikt för bevarandet av de två arterna och att det är mycket olämpligt att avverka eller skada jätteekar i detta område. Studier av större ekbock i centraleuropa har nyligen visat att arten kan sprida sig 3 km. Lännsstyrelsen har därför analyserat var de levande jätteekarna inom 3 km från Halltorps hages kärna är belägna och det rör sig om totalt 26 stycken. Antalet är mycket lågt och utdöende pågår kontinuerligt av arter knutna till gamla ekar.

Och våra tidigare kommentarer:

- Vid område 6 enligt naturvärdesinventeringarna bör arbetsområdet minimeras och att åtgärder utföras längs med vägkanten som gynnar insekterna i området.
- Alléerna i området behöver skyddas så att träden och dess rotsystem inte skadas vid arbetet. För att skydda rotsystemet får inga åtgärder ske inom 15x stamdiametern. Grävarbeten inom den zonen och åtgärder som kan skada träden kräver dispens från biotopskyddsbestämmelserna.

MKB-MKN vatten, dagvattenhantering samt grundvattenfrågor

- Efter den utredning som gjorts av Trafikverket (PM Hydrogeologi) så har relevanta och kompletterande tillägg skrivits in i ärendets miljökonsekvensbeskrivning (MKB) avseende hantering farligt gods, vägdayvatten samt grundvattenfrågor (främst då kopplat till närliggande vattentäkt). Dock kvarstår några frågor som behöver förtydligas i MKB'ns text;
- På s 58 står det att Rälla-formationen har god kemisk och kvantitativ status. Det stämmer inte, den kvantitativa statusen är klassad som otillfredsställande (nyligen omklassad).
- På s 58 står det att SGU är förkortning för Statens Geologiska Undersökning. Myndighetens namn är Sveriges Geologiska Undersökning.
- Det står på sidan 60 att vattentäkten i Rälla endast nyttjas sommartid. Detta ställer sig Länsstyrelsen sig frågande till och tycker att Trafikverket bör kolla upp detta med Borgholms energi AB (BEAB). Enligt länsstyrelsens uppgifter utgör Rälla vattentäkt både ordinarie likväl som reserv.
- Det går inte att helt utesluta att vattentäkten i Rälla kan komma att påverkas av bortledningen av grundvatten vid gång- och cykeltunneln. Länsstyrelsen anser därmed att en dialog mellan BEAB och Trafikverket är viktig. Ifall vattentillgången i vattentäkten skulle påverkas av bortledningen, så ska nödvändiga åtgärder vidtas för att minska denna påverkan.

Kulturmiljövård

Ingrepp som påverkar fornlämningar är tillståndspliktiga enligt 2 kap Kulturmiljölagen. Som det påpekas i MKB ska markingrepp för ny tillfartsväg till fastighet Rälla 1:68 föregås av en arkeologisk förundersökning, vilken även kan leda till en arkeologisk undersökning. Flytt av milsten Högsrum 101:1 kräver tillstånd enligt 2 kap Kulturmiljölagen. Sådant tillstånd ska sökas i god tid innan och i samband med detta ska slutgiltig placering tydligt beskrivas. Den delade sten-porten ned till Rälla gård är ett viktigt element i trafikmiljön vid Rälla. Denna är inte skyddad som fornlämning men åtgärder för att säkra porten i miljön bör ju vara en del av MKB då den ska värnas enligt Miljöbalkens hänsynsregler. Det står i underlaget att den ska flyttas men det står inte vart.

Deltagande

Beslut i detta yttrande har fattats av länsarkitekt och chef för samhällsbyggnadsenheten efter föredragning av planhandläggare Kerstin Lind Andréasson. I ärendet har även enhetschef för naturskydds-enheten Martin Unell, naturvårdshandläggare Kicki Ringdahl, fornminneshandläggare Daniel Tedenlind, vattenhandläggare Amie Ringberg och vattenplanerare Eva T Hammarström deltagit.

Pär Hansson

Kerstin Lind Andréasson

Handlingen är signerad digitalt och har därför ingen nammunderskrift.